

Hivatali büntettek és vétségek

a közhivatalnokok által ily minőségükben elkövetett büntettek és vétségek. Kik tekintendők büntetőjogi értelemben közhivatalnokoknak, azt a büntetőtörvény határozza meg. A magyar btk-ben fontos annak kiemelése, hogy a közhivatalnoki minőségnél nem az alkalmazás állandósága irányadó. Különös - egyes esetre szorítkozó - megbíztatás is, arra a megbíztatásra vonatkozólag megállapítja a megbízottnak közhivatalnoki minőségét. Közhivatalnokok továbbá az állam, törvényhatóság v. község által kezelt közalapítványoknál, kórházaknál, tébolydáknaál alkalmazott felügyelők, orvosok, hivatalnokok, szolgák. A kir. közjegyzők is közhivatalnokoknak tekintendők.

A főbb H. a következők:

1. Hivatali sikkasztás, vagyis a közhivatalnok által hivatalánál fogva kezeihez letett, vagy kezelésére, vagy őrizetére bízott értékeken elkövetett sikkasztás. Rendes büntetése 2-5 évig terjedhető börtön, s ha az elsikkasztott érték 1000 forintot meghalad, 5 évig terjedhető fegyház. Bizonyos esetekben, jelesül ha a tettes a felfedezés megghiusítása v. megnehezítése céljából hamisításokat, v. a sikkasztással összefüggőleg más büntettet va. vétséget követett el, a büntetés 5-10 évig terjedhető fegyház. Viszont csak vétséget képez a hivatali sikkasztás és 1 évig terjedhető fegyházzal büntetendő, ha az elsikkasztott tárgy értéke a sikkasztónak óvadékpénzből fedezhető volt, amennyiben a sikkasztásnak fennemlített minősített esete fenn nem forog.

2. Megvesztegetés (l. o.).

3. Hivatali visszaélés vétsége, vagyis a hivatali kötelességnek oly célból megsértése, hogy az által valakinek jogtalan haszon v. kár v. más sérelem okoztassék. A büntetés 5 évig terjedhető fegyház.

4. Hivatali hatalommal való visszaélés büntette, ide tartozik:

a) fegyveres erőnek jogos ok nélkül alkalmazása. Büntetés 5 évig terjedhető fegyház, amennyiben a fegyverek tetteleges használata által súlyosabban büntetendő büntett el nem követtezett;

b) ártatlan személynek tudva bűnvizsgálat alá helyezése a bíró v. vizsgálóbíró által. Büntetés 3 évig terjedhető fegyház;

c) törvényellenes eszközöknek alkalmazása a vádlottól, tanutól v. szakértőtől vallomásnak kicsikarása céljából. Büntetés 5 évig terjedhető börtön;

d) a büntető eljárás körül a hivatalos kötelességnek elmulasztása oly célból, hogy valaki a törvényes büntetés alól elvonassék. Büntetése 3 évig terjedhető fegyház.

5. Hivatali hatalommal való visszaélés vétsége. Ide tartozik:

a) valakinek tetteges bántalmazása a hivatal gyakorlásában. Büntetése 6 hónapig terjedhető fogház;

b) visszaélés oly célból, hogy valaki jogtalanul valaminek eltűrésére v. elhagyására kényszeríttessék. Büntetése 5 évig terjedhető fogház;

c) a hivatali kötelesség teljesítésének egyes közhivatalnok által megtagadása. Büntetése 3 hónapig terjedhető fogház. Ez utóbbi cselekmény büntettet képez és 3 évig terjedhető börtönnel büntetendő, ha két v. több közhivatalnok összebeszélve követi el.

6. Hivatali titoknak az állam v. mások ártalmára másokkal közlése v. közzététele. Büntetés egy évig terjedhető államfogház. Büntett esetében hivatalvesztés, vétség esetében a viselt hivatal elvesztése is kimondandó. Egyéb bűncselekményekről I. Választási jognak; Személyes szabadságnak; Házjognak; Levél- és távirtdai titoknak, közhivatalnok által megsértése; Titokfelfedezés.

7. Közveszélyű bűncselekmények.

Vannak ezenkívül más bűncselekmények, melyekben a közhivatalnoki minőség súlyosabb büntetést von maga után, p. a csalás, ha közhivatalnok hivatala körében követi el (I. Csalás); a közokirathamisítás (I. o.).

PALLAS NAGYLEXIKON